

Utrecht.

18. Amerongen (Dozy, Aug. 1847); 19. Zeisterbos (Brakman, Oct. 1915).

Noord-Holland.

20. Bloemendaal, duinbosje (Mevr. De Visser-Roelofs, 1926).

Zuid-Holland.

21. 's-Gravenhage, buitenplaats Schuddegeest (een oud exemplaar, zonder nadere gegevens).

Noord-Brabant.

22. Tussen Bergen-op-Zoom en Woensdrecht (Barkman, Nov. 1943).

Men ziet hieruit, dat vooral op de Veluwe sporenkapsels nogal eens zijn aangetroffen. Vijftien nummers van de opgesomde 22 stammen immers van daar. Nog opmerkelijker is, dat achttien der nummers afkomstig zijn uit het door Van Soest onderscheiden Gelders District, want behalve de vijftien genoemde van de Veluwe behoren ook de vondsten van Zutphen, Amerongen en Zeist tot dat plantengeografische district. Slechts een viertal exemplaren met kapsels zijn aanwezig, die buiten dit district werden aangetroffen, nl. bij Zeddam, Bloemendaal, Den Haag en Bergen-op-Zoom. Zeker is dit niet te wijten aan het feit, dat in het Gelderse district intensiever verzameld zou zijn dan elders. Een groot aantal der in de herbaria aanwezige exemplaren zonder sporenkapsels is immers van elders afkomstig. Moge dit alles voor de lezers van dit blad een aansporing zijn nog eens nader aandacht aan deze soort te besteden en te trachten een verklaring te vinden voor genoemde merkwaardige feiten. Spelen hier wellicht klimatologische factoren een rol? Immers van ons diluvium is het hoge deel van de Veluwe door de nabijheid van het IJsselmeer en door stuwingsregens het regenrijkst. Ik zou wat dit laatste betreft willen verwijzen naar een artikel van Barkman, gepubliceerd in het Ned. Kruidkundig Archief 54, 1947, p. 55—59, dat weliswaar handelt over de flora van het Bergerbos, maar waarin ook een aantal opmerkingen van algemene aard worden gemaakt.

Rijksherbarium, Leiden

S. J. van Ooststroom

Enkele gegevens over de boomklever

Toen ik 17 Mei 1955 in de Imbosch (Gld) vertoefde voor het verrichten van natuurhistorische waarnemingen, vond ik in een dode beuk twee boomholten, waarvan de bovenste door een kunstvaardig aangelegde leemwand tot de gewenste nestingang was vernatwd (zie pentekening, die de situatie ter plaatse weergeeft).

Bij nadere waarnemingen bleek deze nestholte door een boomklever te zijn bewoond.

De boomklever is het enige lid van de familie *Sittidae*.

De bovenzijde vanaf de snavel tot aan de staart is blauwgrijs, zwarte oogstreep, onderzijde geelachtig rood. Het is een standvogel. De boomklever geeft de voorkeur aan loofhoutbossen; doch ook in parken en boomgaarden treft men hem aan.

Ongeveer zo groot als een huismus, met lange priemvormige snavel en sterke lange tenen. Kan zich in gezwinde wending zowel naar boven als naar beneden langs de stam en takken verplaatsen. Ver hoorbaar klinkt zijn klankvol gefluit.

Midden April en later worden 6—8 witte, roestrood gevlekte eieren gelegd. De jonge vogels worden lang gevoederd, zelfs tot veertien dagen na het uitvliegen. Het voedsel bestaat uit insecten en allerhande zaden; hazelnoten en beukenootjes worden tussen schorsspleten geklemd en daarna opengehakt. Minder bekend is het, dat de boomklever voedselvoorraadkamers aanlegt. In tegenstelling tot de schutkleur, welke het bruinachtig verenkleed van de boomkruiper geeft, heeft het contrastrijke kleed van de boomklever de eigenschap, die v. Lucanus als *somalyse* beschreef. Door de bijzondere vorm en wijze van de tekening vervagen de opvallende kleuren op enige afstand en onttrekken daardoor de vogel aan het oog der waarnemer en zeer waarschijnlijk aan dat van hun vijand.

Opgemelde *somalyse* is bijzonder opvallend bij de woorden van de onderscheiden eendensoorten waar te nemen.

F. van Ommen

Walvissen I

De Willem Barendsz ving slechts 850 walvissen, tegen 1600 het voorafgaande seizoen. Maar ook dat laatste was weer achter bij het vorige.

Aan de middelen om de walvissen op te sporen zal het wel niet ontbroken hebben en de vraag mag gesteld worden of de mens misschien bezig is deze reuze „vissen”, het haast voorwereldlijke zoogdier, uit te roeien?

Wij bouwen thans een nieuwe, veel grotere varende traanfabriek, doch zouden wellicht de thans op stapel staande Willem Barendsz II beter voor een ander doel kunnen gebruiken, bijv. deze ombouwen tot het emigranten-schip, dat onze Regering meent zo dringend nodig te hebben.

Of moeten we, nu de walvissen schaars gaan worden, trachten te halen wat er nog te halen is en is het moeilijk om wat er van de buit nog over is, te laten aan de Argentijnen, de Japanners of de Duitsers?

Ons land heeft een zeer sterk ontwikkeld begrip aangaande de rechten van het dier. Is het niet de tijd om, gelijk wij dat reeds eenmaal in de 17de eeuw deden ons uit de walvisvaart terug te trekken? Dit keer niet omdat het te weinig lucratief of te moeilijk is, maar omdat in 1955 de walvis geen partij meer voor ons vormt.

E. J. Zeegers

Onderschrift van de Redactie.

Datgene wat de heer Zeegers hierboven beschrijft zal ongetwijfeld aanleiding kunnen geven tot een langdurige discussie. Om deze te voorkomen hebben we een bij uitstek deskundige om commentaar gevraagd, welk commentaar U hieronder aantreft. Daarmede is voor Natura de discussie tevens gesloten.

Walvissen II

In het bovenstaande artikeltje van de Heer E. J. Zeegers komen verschillende uitlatingen voor die, zacht uitgedrukt, het bedrijf der walvisvaart op een onjuiste wijze belichten.